

[From.]

dent at ønske ordet „kan“ i sidste linie i stk. 7 erstattet med „skal“, således at der kommer til at stå:

„Udkast til budget.... skal af statsministeren forelægges udvalget til erklæring.“

Jeg ønsker også at henlede opmærksomheden på samme lovforslags § 23. Det er en meget lakonisk paragraf. Der står kort og godt:

„Østgrønland og Nordgrønland administreres efter statsministerens nærmere bestemmelse.“

Jeg tror dog, det ville være rigtigt, om statsministeren i et udvalg kunne gøre lidt nærmere rede for, hvad man i grunden har tænkt sig hermed, og det er særlig forholdene i Østgrønland, jeg tænker på. Jeg håber ikke, at man tænker på at indføre en særstilling for disse ugæstmilde kyster, og vil gerne minde om, at det er i dette område, vort samarbejde med Norge finder sted. Vi skulle gerne kunne opretholde dette samarbejde. Jeg synes, vi har meget at lære af et sådant samarbejde med nordmændene, men jeg vil gerne understrege, at vi ikke vil opgave noget i Østgrønland, og at også Norge skal forstå, at vi agter at blive dér.

Løvrigt kan vi fra vor side tiltræde dette lovforslag i dets princip. Det giver allerede nu grønlænderne meget udvidede beføjelser, og det skulle gerne hjælpe og oplære dem til at gå videre i demokratisk styreform og til at tilpasse sig den samfundsorden, som vi lever vor tilværelse under.

En naturlig følge af dette lovforslag er lovforslaget om de offentlige grønlandske kasser. Der er vel ikke stort at indvende imod opbygningen af disse kasser og kontrollen med dem. Det mere spændende er, at disse kasser skal have deres indtægter gennem forbrugsafgifter, svaret af alle i Grønland. Jeg må erkende, at på nuværende tidspunkt — og her er jeg enig med det ærede medlem hr. Victor Gram — ville det være upraktisk, ja så at sige ugørligt med en direkte skat, og da afgifterne er søgt henlagt til ikke-livsnødvendige varer, tror jeg også, at det som overgangsled må være det rette. Jeg er tilfreds med, at arten af og afgiftssatserne for sådanne varer bestemmes ved lov. Jeg kan derimod ikke rigtig forstå, at en vare som sukker skal ind under afgiften. Vi ved, at grønlænderne godt kan lide sukker, og vi ved, at spiser man meget sukker, får man dårlige tænder. En afgift på 10 øre pr. kg sukker vil ikke have nogen stor forbrugsbegrænsende virkning, og jeg tror også, at frygten for et sundhedsfarligt

misbrug af sukker ganske bestemt må være overdreven. Jeg synes, der er noget uholdbart i, at vi herhjemme får tilskud til nedsettelse af sukkerprisen, og at man på Grønland må svare en afgift.

Jeg er også meget utryg ved — og det vil jeg gerne lægge særlig vægt på — at give spiritus fri på Grønland. Jeg tror slet ikke, det grønlandske folk er modent til det endnu, og jeg tror, det vil afstedkomme altfor megen fortræd. Kan der dog ikke findes en form for overgang, sådan at afholdsbevægelse og andet fornuftigt oplysningsarbejde kunne gøre sine virkninger et stykke tid? Jeg spørger direkte: Ville det svenske system ikke kunne bruges?

Må jeg endvidere spørge den højtærede statsminister — jeg ved i grunden ikke, om det hører hjemme netop i dette lovforslag —: Hvad har man tænkt sig med den nuværende grønlandske mønt? Jeg må gå ud fra, at den ophæves, og at almindelige danske kroner indføres sammen med denne nyordning. Jeg synes, at den grønlandske mønt som landsdelsmønt må være et fortidslevn; jeg synes ærlig talt, at denne landsdelsmønt mest af alt egner sig til at skabe eller vedligeholde mindreværdskomplekser.

Endelig er der lovforslaget om Den kgl. grønlandske Handel. Må jeg også forstå det som et overgangsled, indtil privat virksomhed kan overtage import, eksport og fordeling; det er da det, der må være målet. Men jeg skal være den første til at erkende, at også her må det ske gradvis. Det vil være altfor uforsvarligt at give frit spil på een gang; indtil privat virksomhed kan overtage det, må det blive den grønlandske handel, der har ansvaret for Grønlands forsyninger. Jeg er også en tilhænger af, at den grønlandske handel indtil videre virker som centralorgan — jeg må sammenligne dette med det danske landbrugs eksportudvalg, og jeg er enig i, at man bør søge at oparbejde en udligningspulje til imødegåelse af altfor store prissvingninger, når det grønlandske erhvervsliv nu kommer ud for verdensmarkedets priser og alt, hvad dette fører med sig.

Jeg har glædet mig over den tanke, der er nedlagt i lovforslagets § 4, der forudsætter en udskiftning af personalet mellem Danmark og Grønland. Jeg mener, at ikke mindst de unge må have godt af at komme til Grønland og lære den befolkning at kende, som det må være deres opgave at betjene.

Nedsættelsen af det styrelsesråd, som omtales i § 3, kan jeg tiltræde, men jeg synes, der mangler en repræsentant for de store andelseksportorganisationer; også det